

1. Véleménye szerint milyen mértékben befolyásolják a tanulók kognitív fejlődését a felsorolt tényezők? Kérjem, értékelje 1-5-ig! (1=egyáltalán nem; 5= nagymértékben)

TÉNYEZŐK:	ÉRTÉK:	TÉNYEZŐK:	ÉRTÉK
A gyermek ...		A tanár...	
általános képességei		szakmai felkészültsége	
speciális tanulási képességei		oktatási stratégiái, módszerei	
műveltsége		személyisége (tág értelemben)	
meglévő tudása		Az iskola céljai, programja (tanterv)	
érelklődése, motiváltsága		A tananyag érdekessége, jellege	
attitűdjei		A tankönyv jellemzői	
énképe, önbizalma		A kortárs csoport	
		Az iskola, mint szociális közeg	
A család		A helyi társadalom kultúrája	

2. Kérem, olvassa el a gyermekek fejlődéséről szóló állításokat, majd osztályozza őket 1-5-ig aszerint, hogy mennyire egyeznek az Ön véleményével! Értékelését írja a mondat előtt álló vonalra! (1= egyáltalán nem; 5= teljes mértékben)

- 1) ___ Az intelligencia döntően öröklött tulajdonság, a környezet szerepe elhanyagolható.
- 2) ___ A kisgyermekkorban lassan fejlődő gyermekek később is lemaradnak társaiktól.
- 3) ___ A gyermekek értelmi képességei születésüktől folyamatosan fejlődnek.
- 4) ___ A gyermekek fejlesztését azon a szinten kell kezdeni, ahol a fejlődésben tartanak.
- 5) ___ Minden gyermek képezhető, csak elegendő idő és megfelelő módszer kell hozzá.
- 6) ___ A szorgalmas, kitartó gyermek ugyanolyan eredményes lehet, mint tehetséges társa.
- 7) ___ A tanulókat intelligenciájuk alapján kellene egy-egy osztályba sorolni.
- 8) ___ A gyermekek tanulási kapacitása megfelelő módszerekkel jelentősen növelhető.
- 9) ___ A tanulók fejlődését károsan befolyásolja a korai csoportbontás.
- 10) ___ A jó képességek szorgalom és erőfeszítés nélkül nem garantálják a sikert.
- 11) ___ Az egyszer kialakult különbségek az iskolában tovább nőnek.

3. A gyermekek közötti különbségeket pedagógus-kollégái az alább felsorolt jellemzőkkel határozták meg. Oktatómunkája – különösen fejlesztő tevékenysége – tervezésénél Ön melyeket tartja szem előtt? Kérem, karikázza be a 3 legfontosabb számát!

1. aktivitás	8. szorgalom	15. figyelem tartóssága
2. érelklődés	9. felkészültség	16. kiegyensúlyozottság
3. fegyelem	10. motiválhatóság	17. logikus gondolkodás
4. kreativitás	11. pontosság, megbízhatóság	18. következtetési képesség
5. munkatempó	12. problémaérzékenység	19. együttműködési képesség
6. nyitottság	13. előzetes tudás szintje	20. értelmi képesség (ált.)
7. önállóság	14. gyors felfogás	

4. Ön szerint milyen mértékben fejleszthetők a gyermekek képességei a következő életkorokban? (1= egyáltalán nem ... 5= nagymértékben)

- a) 0-6 év: _____ b) 7-10 év: _____ c) 11-14 év: _____ d) 15-19 év: _____

5. Mit gondol a következőkről? Kérem, írja a mondat elé a véleményét kifejező értéket 1-5-ig aszerint, hogy mennyire ért egyet a kijelentésekkel! (1 = egyáltalán nem; 5 = teljes mértékben)

- 1) ___ A megértés elsősorban azt jelenti, hogy valamilyen ismeretet sikerül beillesztenünk tudásunk meglévő rendszerébe.
- 2) ___ Az elméleti ismereteket a tanulók nem tudják a gyakorlatban alkalmazni.
- 3) ___ A gondolkodási képességek taníthatók önállóan, tantárgyi tartalom nélkül is.
- 4) ___ A tanulók affektív jellemzői (motiváció, énkép, stb.) jelentősen befolyásolják a sikert.
- 5) ___ A képességekre azért van szükség, hogy a tanult ismereteket jól alkalmazhassuk.
- 6) ___ A kialakult képességek szorosan kötődnek azokhoz a tartalmakhoz, amelyeken kialakultak.
- 7) ___ Az eredményes memorizálás készségeit, és a tudás strukturálásának képességeit tanítani kell.
- 8) ___ A tudás nem alkalmazható automatikusan új helyzetekben.
- 9) ___ Az ismeretek elsajátítása, megjegyzése korunkban is fontos.

6. Milyen mértékben tartja fontosnak az alább felsoroltakat ahhoz, hogy egy pedagógus hatékonyan segítse tanítványai kognitív fejlődését?

(Kérem, osztályozza a tényezőket 1-5-ig! 1 = egyáltalán nem fontos; 5 = nagyon fontos)

Általános szakmai műveltség (elméleti tudás):	_____	a)
Szak módszertani ismeretek:	_____	b)
A tanítás általános feltételeinek (tanterv, stb.) ismerete	_____	c)
A tanítás konkrét feltételeinek ismerete	_____	d)
Nyitottság és rugalmasság: képes szemléletváltásra (pl.: kompetencia-fejlesztés)	_____	e)
Általános pedagógiai képességek (empátia, vezetés..)	_____	f)
Saját magas szintű gondolkodási képességek	_____	g)
Saját pozitív élmények és tapasztalatok iskolás korból	_____	h)
Elhivatottság: fontosnak tartsa a fejlesztő munkát:	_____	i)
Speciális tudás: tudja mit, és hogyan kell fejlesztenie	_____	j)
A gyermekek gondolkodásának ismerete	_____	l)

7. Az alábbi két kifejezés napjainkban különleges hangsúlyt kapott. Ön mire gondol, amikor olvassa, használja? (Válaszolhat 1-2 szóval, vagy teljes mondatral. Írja le, ami először eszébe jut, ne gondolkozzék sokat!)

Tanulás:

Kompetencia:

8. A felsorolásban a gondolkodási képességekkel, illetve a tudással kapcsolatos szavakat, kifejezéseket olvashat. Kérem, írjon G betűt a gondolkodással, T betűt a tudással kapcsolatos kifejezések elé! Ha mindkettőre igaz, mindkét betűt írja elé! Pl.: 9) GT fogalmi, mert fogalmi gondolkodás, és tudás is van. Van a felsorolásban egyikhez sem tartozó is.

G: gondolkodással kapcsolatos

T: tudással kapcsolatos

a) ___ tudni, hogy mit	g) ___ tudni, hogy hogyan	m) ___ képesség
b) ___ analízis	h) ___ indukció	n) ___ problémamegoldás
c) ___ explicit	i) ___ metakogníció	o) ___ ismeret
d) ___ passzív	j) ___ folyamat jellegű	p) ___ információ
e) ___ szociokulturális	k) ___ operatív	q) ___ következtetés
f) ___ asszociáció	l) ___ dedukció	r) ___ képzet

9. Kérem, gyakorlati munkájára gondolva töltsse ki az alábbi táblázatot!

A „**FONTOS**” oszlopba a szerint értékeljen, hogy fontosnak tartja-e ezt a tevékenységet;

a „**GYAKORI**” oszlopba a szerint, hogy Milyen gyakran van lehetősége alkalmazására?

FONTOS 1 = nem; ...; 5 = nagyon	Tevékenység a tanórán és a felkészülés során	GYAKORI 1 = soha; ... ; 5 = rendszeresen
	Megbeszélni a tanulókkal, hogyan gondolkodnak, oldjanak meg feladatokat.	
	Modellezni, kísérletezni, dramatizálni, játszani	
	Összehasonlítani a tanulók problémamegoldási, vagy döntési szemléletét.	
	Megállapítani a tanulók előzetes tudását, s erre építeni az új anyagot.	
	Meghatározni, egy témakörön belül mit milyen szinten szükséges tudni.	
	Egy témakör tananyagát elemezni a képességfejlesztési lehetőségek szerint.	
	A felfedezés, a tanulás izgalmát megéreztetni.	
	A gyermekek kognitív műveleteinek és stratégiáinak elemzése	
	Egy témakör tananyagát elemezni a szerint, hogy hogyan épül fel a gyermekek tudása (fogalmak, tevékenységek egymásra épülése).	
	Lehetőséget teremteni a tanulóknak önálló tapasztalatszerzésre, elemzésre, vitára.	
	Folyamatos értékelés, gyakori pozitív megerősítés.	
	Olyan technikákat használni, amelyek biztosítják a folyamatos átmenetet a konkrétól az elvont gondolkodási tevékenységig.	
	Lehetőséget adni a „hangos gondolkodásra”	
	Kooperatív tanulás szervezése.	

10. Az alábbiakban pedagógiai gondolkodók nézeteit olvashatja. Mennyire egyeznek az Ön véleményével! Válaszát kérem, a kérdés előtt álló vonalra írja! (1= egyáltalán nem; 5= teljesen)

- 1) ___ Tudását minden gyermek maga építi fel, tevékenységeivel maga alkotja.
- 2) ___ A tudás változásának egyik legfontosabb meghatározója a már meglévő tudás.
- 3) ___ Gyorsabban és hatékonyabban tanítható a megfelelő fejlődési szakaszban az adott tananyag.
- 4) ___ A kérdve-kifejtő módszer hatékony alkalmazása magas szintű tanári képességeket igényel
- 5) ___ A problémamegoldás iskolai keretekben nem tanítható.
- 6) ___ A gondolkodási struktúrák kialakulásának feltétele a gyermek cselekvése.
- 7) ___ A gyermekek különböző fejlődési szakaszaikban más módon oldják meg ugyanazt a problémát.
- 8) ___ A gyerekeknek idő kell ahhoz, hogy régi módszereiket feladják, és más módon oldjanak meg problémákat
- 9) ___ A tanítás célja, hogy a tanulók maguk váljanak fejlődésük legfőbb irányítójává.
- 10) ___ A felfedező tanulás csak az okos gyermekek számára eredményes módszer.

Köszönöm, hogy együtt gondolkodott sok pedagógussal, s esélyt adott nekem arra, hogy gondolkodásukat megismerhessem. Az Ön által kitöltött kérdőívet csak kutatási célra használom, iskolája adatait sem dolgozom fel elkülönítve. Kérem, a következő adatlapot is szíveskedjék kitölteni!

ADATLAP

1. **Mely területen dolgozik?** (Az Önre *leginkább* jellemzőt jelölje!)

- 1) Általános iskola alsó tagozatban.
- 2) Általános iskola felső tagozatban.
- 3) Szakközépiskolában.
- 4) Gimnáziumban.

2. **Intézménye milyen településen található?**

- 1) község
- 2) város
- 3) megyei jogú város

3. **A pedagóguspályán eltöltött éveinek száma:** _____ év

4. **Neme:** 1) férfi 2) nő

5. **Volt-e családjában pedagógus?** 1) nem 2) igen

6. **Emlékszik-e olyan pedagógusra életében, akinek meghatározó szerepe volt életében? Ha igen, kérem, írja le, mi volt a 'titka'?**

.....

Hány éves korában tanította Önt? _____

Van-e máig tartó hatása? Ha igen, mi? (Módszerei, tanítási stílusa, stb., amit Ön is így alkalmaz.)

.....

7. **Milyen jellegű tantárgyakat tanít? (Többet is jelölhet.)**

- 1) természettudományi
- 2) társadalomtudományi
- 3) gyakorlati
- 4) képességfejlesztő

8. **Milyen mértékben sikerült megvalósítania pályája során pedagógiai elképzeléseit?**

1	2	3	4	5
egyáltalán nem		teljes mértékben		

9. **Ön szerint egy pedagógus hogyan tesz szert arra a tudásra, mellyel hatékonyan tudja fejleszteni tanítványai kognitív képességeit?**

Kérem, válassza ki az Ön szerint legfontosabbakat, majd osszon el 10 pontot közöttük aszerint, hogy mennyire tartja őket fontosnak. Akár egy válaszhoz is adhatja az összes pontot.

a) ___ Vele születik, vagy soha nem tanulja meg.	e) ___ Családi példából.
b) ___ Tanárai példájából tanulja iskoláskorban.	f) ___ Kollégáitól tanulja.
c) ___ Főiskolán vagy egyetemen sajátítja el.	g) ___ Szakirodalomból önképzéssel.
d) ___ Tanítási gyakorlata során önállóan.	h) ___ Továbbképzéseken.

10. *Ha véleménye, megjegyzése, kérése van, kérem, írja ide! E-mail-cím megadása esetén válaszolok.*